

δίδονται δανειακῶς διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πλοίου, ἔχουσι δικαίωμα προτιμήσεως.

Ἐπάρχει καὶ ἄλλη διαφορά καθιστάνουσα ἀναγκάζει τὴν ὑπαρξίν τοῦ βιβλίου τούτου, ἥτοι δὲν δίδεται ἄδεια ἀνχωρήσεως εἰς τὸ πλοῖον ἐὰν δὲν ἔχει τοιοῦτο βιβλίον.

Τὸ βιβλίον ὅρα αὐτὸ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄλλο βιβλίον ὑποθήκων. Ἀριθμούμενον καὶ ὑπογραφομένον ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἐμπορικοῦ δικαστηρίου, δίδεται πρὸς τοὺς διευθύνοντας πλοῖα, ἐνῶ ἐν ἄλλῳ ἀντιτύπῳ αὐτοῦ, παρακατατιθεμένῳ ἐν ταῖς ἀρχαῖς τοῦ δικαστηρίου, ἐγγράφεται πᾶν ναυταδάνειον, καὶ χρησιμεύει ὡς ἑλεγγός καὶ μάλιστα ὡς ἐγγύησις ἐὰν ποτε ἀπολεσθῇ ἡ καταστροφῇ τὸ βιβλίον τοῦ πλοίου.

Δύο τινὰ προσεκάλεσαν τὸν νόμον τούτον· ἃ, ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ μανθάνῃ ὁ δανειστής ἐὰν καὶ πόσα δάνεια ἐγένοντο ἢ ἡ εἰς βάρος τοῦ πλοίου ἐντὸς τοῦ καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐὰν ἡ ἀξία αὐτοῦ ἀρκεῖ νὰ πληρώσῃ καὶ τὸ νέον δάνειον ἐν περιπτώσει πωλήσεως· ῀, ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ προληφθῇ πᾶς ὁλός καὶ πᾶσα ναυταπάτη ἐκ μέρους τοῦ πλοιάρχου ἢ τοῦ ιδιοκτήτου τοῦ πλοίου, καλυπτόμενου οὕτω ἀπὸ τοῦ νὰ δανεισθῇ ποσότητος ὑπερβαίνουσας τὴν ἀξίαν τοῦ πλοίου.

Εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ νόμου τούτου ἀντιτάχθησαν πολλάι δυσκολίαι· τινὲς ἔλεγον ὅτι γενομένης γνωστῆς τῆς χρηματικῆς περιστάσεως τοῦ πλοίου, ἤθελον προσβλεπῆν τὰ συμφέροντα αὐτοῦ, ἢ δὲ ναυτιλία ἤθελε πᾶναι τοσοῦτον ἐκ τῆς ἐλλείψεως πολλῶν κεφαλαίων, ὥστε αἱ ἐπιχειρήσεις αὐτῆς ἐμελλον νὰ ἐλαττωθῶσιν εἰς ἄκρον.

Ὅλοι οἱ φόβοι οὗτοι ἦσαν ὑπερβολικοὶ· φρονοῦμεν ἀπ' ἐναντίας ὅτι ὁ νόμος διὰ τῶν περιορισμῶν αὐτοῦ, ἐγκλιναγώγησε τὰς ὑπερμέτρους ἂν καὶ ἀξιεπαίνοους ἐπιθυμίας ἐκείνων αἰτινῶν ἀνελάμβανον παρατόλμως ἐπιχειρήσεις πολλάκις ἀποτυγχανούσας· πιστεύομεν μάλιστα ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἐσωσεν αὐτοὺς.

Οἱ ναυτικοὶ τῆς Ἑλλάδος ἔπαθον ὅ,τι καὶ οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν. Κατὰ τινὰ τῶν περιοδικῶν πυρετῶν εἰς οὓς ὑπάρκειται ὁ ἐμπορικὸς βίος, τὰ ἐνοίκια καὶ οἱ ναῦλοι εἶχον τοσοῦτον ἀνυψωθῆν ὥστε τὸ ἔδαφος τῆς πρωτευούσης καὶ ἡ θάλασσα τοῦ Αἰγαίου κατεκαλύφθησαν τὸ μὲν ὑπὸ οἰκιῶν ἢ δὲ ὑπὸ πλοίων. Ἀλλ' ἐπελθούσης ὑσέπειας, καὶ πλοῖα καὶ οἰκίαι ἐμεινον ἄργα, οἱ δὲ δανεισταὶ διὰ νὰ λάβωσι τὰ χρήματα αὐτῶν, ἐπώλησαν καὶ τὰ πλοῖα καὶ τὰς οἰκίας.

Τοιοῦτοι οἱ κυριώτεροι νόμοι δι' ὧν ἐρύθμισθη τὸ ἑλληνικὸν ναυτικόν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αἱ ἐμπορικαὶ συνελήκασι ἀποτελοῦσι μέρος ἀδιάσπαστον τῆς νομοθεσίας αὐτῆς, εἰπώμεν καὶ περὶ αὐτῶν ὀλίγα τινὰ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἀρθροῦ τούτου.

Ἀπὸ τοῦ 1835 ἔτους συνελήκασι ἐμπορικαὶ ἐγένοντο μετ' ὅλων σχεδὸν τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, μετὰ τῆς Αὐστρίας, Ἀγγλίας, Ρωσίας, Πρωσίας, Σουηδίας, Βελγικῆς, Ἀνοξέρου, Δανίας, Ὀλλανδίας, Σαξωνίας, Σαρδουίας, Ἀνσεατικῶν πάλαιων κλ., ὡς καὶ μετὰ τῆς Ἀρκτῶος Ἀμερικῆς. Βάσις δὲ τῶν συνή-

κῶν τούτων εἶναι ἡ ἀμοιβαιότης τῶν δικαιωμάτων καὶ ἡ ἰσότης τῆς ἐπὶ τῶν πλοίων φορολογίας· ἡ ἐσωτερικὴ ἀκτοπλοία καθὼς καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν λειποτακτῶν παραχωρεῖται εἰς τινὰ Κράτη. Ἀπαγορεύεται δὲ ἡ σωματεμπορία.

Ἰδομεν ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἑλληνικὴ ναυτιλία πρὸ τοῦ 1821 ἔτους καὶ μετ' αὐτό. Ὅσοι σθέντος καὶ ἂν ἐγένετο ἡ περιγραφή αὐτῆς, ἀρκεῖ, φρονοῦμεν, ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀγάπην τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὰς παραδόσεις τῶν πατέρων αὐτῶν, ἀγάπην ἥτις μόνη, ἐπὶ τῆς πρώτης τῶν δύο τούτων ἐποχῶν, ἔσχισε νὰ διατηρήσῃ τὴν τιμὴν, τὴν εὐθύτητα καὶ τὴν δικαιοσύνην μεταξὺ αὐτῶν. Εἰπομεν ἰσχυρὰ ὥστε νὰ πεισθῇ πᾶς τις ὅτι ἐὰν ἡ ἑλληνικὴ ναυτιλία προσεκτιήτατο ὄνομα ἀγαθόν, ἐὰν ἀνυψωθῇ εἰς βαθμὸν τινὰ εὐδαιμονίας, τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην ὀφείλει εἰς τε τὰς παραδόσεις, καὶ εἰς τὴν εὐφυίαν τῶν ναυτικῶν αὐτῆς.

Κατὰ τὴν δευτέραν ἐποχὴν ἰδομεν καὶ πάλιν αὐτὸ τοῦτο τὸ ναυτικὸν δοξαζόμενον, ἀλλὰ κατῃμαγμένον, καὶ φέρον στίγματα τινὰ τῆς μακρᾶς ἀναρχίας. Καὶ ὅμως ἐπαγγέλλετο μικρὸν κατὰ μικρὸν εἰς τὰς ἀρχαίας ἔξεις αὐτοῦ, καὶ ὑπεβλήθη ἐκουσίως εἰς τοὺς νόμους οἵτινες ὑπὸ καθ' ἑνὴν τακτικὴν ἀνεπλήρυσαν τὰ ἔθιμα.

Ἰδομεν δὲ καὶ τοὺς νόμους τούτους, ὁμοιᾶντας τοὺς ναυτικούς νόμους τῶν μᾶλλον πεπολιτισμένων ἐθνῶν, πολλάκις ὅμως πλέον ἐλευθέρους. Τοῦτο δὲ διότι οἱ Ἕλληνες ἐννοοῦσιν ὑπὲρ πάντα ἄλλον ὅτι ἡ ἐμπορία ἀκμάζει ὑπὸ τὴν σκιά τῆς ἐλευθερίας.

Ἰδομεν προσέτι, ὅτι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέγροι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἀπὸ τοῦ Θερμιοτοκλέους μέχρι τοῦ Μισούλη, ἡ Ἑλλὰς ὑπῆρξε τόπος εἰς ἄκρον ναυτικός. Ἡ Αἴγινα αἱ Ἀθῆναι, ἡ Ρόδος, καὶ ἄλλαι πολιτεῖαι ἐτι μικρότεραι, ἀπέστησαν δ' αὖ τῆς ναυτικῆς πλούτη, καὶ τὸ οὐσιωδέστατον, δόξαν τὸ κράτος τοῦ Κωνσταντίνου ἤθελεν ὑπάρχει καὶ σήμερον ἂν ἐν τῶν συμβάντων τὸ 1204 ἔτος, ὅτε κατεστράφη τὸ ναυτικὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ τῆς ὀθωμανικῆς αὐτῆς ἐξουσίας τὸ ναυτικὸν πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων ἀνεδείχθη καὶ κατανικῆσαν καὶ ἐμπόδια καὶ δυσκολίας ἀπέκρησε πλούτη καὶ ἐδοξάσθη. Βέβαιον δὲ ὅτι ἂν ἐν αὐτοῦ ἤθελεν ἀποτύχει ἡ πολυετής πάλη.

ΠΕΡΙ ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑΣ.

—οο—

Ὁ τρόπος καθ' ὃν ἀνεκαλύφθη ἡ λιθογραφία δὲν εἶναι ἐν γένει πολλὰ γνωστός, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ εὐρυοῦς αὐτῆς ἐφευρέτου δὲν ἐδοξάσθη ὅσον δεῖ. Ἰδοὺ ἐν ὀλίγοις ἡ ἐξιστόρησις τῆς ἐφευρέσεως ταύτης.

Ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ἡ λιθογραφία εἶναι τέχνη τοῦ μεταδίδειν εἰς τὸν χάρτην χαρακτῆρας, εἰκόνας

ἢ ἄλλα σχέδια καχαραγμένα ἐπὶ πλακὺς λιθίνης. Διαφέρει δὲ τῆς τέχνης τοῦ συνήθους τύπου, καθόσον οὗτος βάσιν ἔχει ὅλως μηχανικὴν, ἐνῶ ἡ λιθογραφία ἐπιμελιούται ἐπὶ ἀρχῶν χημικῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη ἐν Γερμανίᾳ. *Γεωγραφία χημική.*

Αἱ ἀρχαὶ αὗται εἶναι δύο· ἡ ἰδιότης τῆς ἀσθενέστερας πλακὺς τοῦ ν' ἀπορροῶν ὕδωρ ἢ λίπος, καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλα ἀντιπάθεια τοῦ λίπους καὶ τοῦ ὕδατος.

Ἰδού ὁ τρόπος καὶ ἡ θεωρία τῆς λιθογραφίας· χαράσσονται χαρακτῆρες ἢ σχέδια ἐπὶ τῆς πλακὺς εἴτε διὰ μελάνης εἴτε διὰ χρωστικῆς λιπαροῦ· κλύνεται μετὰ ταῦτα ἡ πλακὺς δι' ὕδατος, τὸ ὑποκείμενον δίδεται παντοῦ ὅπου δὲν ἤγγισεν ἡ μελάνη ἢ ὁ χρωστήρ, καὶ ἐπιχρίσκει διὰ κυλίνδρου βεβρυμένον εἰς μελάνην τυπογραφικὴν. Τότε αἱ μὲν χαρακτῆρες ἢ τὸ σχέδιον ἀπορροῶσι τὴν μελάνην αὐτοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη τῆς πλακὺς μένουσιν ἄβυσσα, διότι τὸ ἐν τοῖς πόροις αὐτῶν ὕδωρ ἀπορροῶει τὸ λίπος τῆς μελάνης.

Ἡ ὠρελμιωτάτη αὕτη ἀνακάλυψις ὁρμήσκει κατὰ μέρος, ὥς καὶ ἐν ἄλλαις ἐρευνᾶται συνέτη, εἰς τὴν τύχην.

Ὁ Ἀλφὺς Σενέφελδερ, υἱὸς ὑποκριτοῦ ἀνέκοντος εἰς τὸ ἐν Μονάχῳ βασιλικὸν θέατρον καὶ σπουδαστῆς τῆς νομικῆς εἰς τὸ ἐν Ἰγκολδσταδ πανεπιστήμιον, ἐνηγαλίσθη τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρὸς του μετὰ τὴν θάνατον αὐτοῦ· ὀλίγον ὁμῶς εὐδοκίμησας, κατέλειπε αὐτὸ καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Κατὰ τὸ νῦν αὐτὸ στάδιον, ἡ ἀνάγκη ἐπέσχε τὴν ἐρευνῶσιν του· διότι, πενέστατος ὢν καὶ ἀδυνατῶν νὰ δαπανήσῃ εἰς ἐκτύπωσιν τῶν συγγραμμάτων του, ἐνσχολήθη νὰ εὑρῇ τρόπον διὰ νὰ τὰ τυπώσῃ μόνος· ὅθεν, ἀντὶ τῶν συνήθων χαρακτῆρων μετεχειρίσθη πλακὰς ἐκ χαλκοῦ, ἐφ' ὧν ἐγράψαι στοιχεῖα διὰ τινος οὐσίας ὑπ' αὐτοῦ κατασκευασθείσης. Ἐξ ὧν τῶν δοκιμῶν τὰς οὐσίας ἐπεχείρησε, παρετήρησεν ὅτι φούραμα ἐκ σαπωνίου, κηρίου καὶ αἰθαλῆς ἀπετέλει μελάνην προσφυστάτην διὰ νὰ γράψῃ τις ἐπὶ χαλκοῦ· διότι, ὅταν ἐληκίστο, ἐγίνετο τοσούτον σπέρμα ὥστε οὔτε αὐτὸ τὸ νιτρικὸν ὅζον δὲν τὴν ἐξήλειξε. Διὰ νὰ κατορίωσῃ δὲ νὰ γράψῃ ἀνάπαλιν, ἠγόρασέ τινος πλάκας τοῦ Κίλκεϊμ, ἐφ' ὧν ἐγράψεν ἀφρὸ ἐλπίωσε καλῶς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν. Καί ποτε διετάχθη ὑπὸ τῆς μητρὸς του νὰ σημειώσῃ τὰ πανικὰ ἄτινα ἐμελλε νὰ δώσῃ εἰς τὴν πλύντριαν, καὶ μὴ ἔχων πρόχειρον χάρτην, ἐσημείωσεν αὐτὰ διὰ τοῦ ἀνωτέρου φουράματος ἐπὶ τινος πλακὺς λιθίνης. Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ἠθέλησε νὰ ἐξαλείψῃ τὰ γράμματα, ἐσκέφθη ὅτι δυνατόν ἦτο νὰ ἀντετυπώσῃ αὐτὰ. Τότε διὰ τινος οὐσίας, ἐχαμήλωσεν ὀλίγον περίε τῶν γραμμάτων τὴν ἐπιφάνειαν τῆς πλακὺς, καὶ ἐπέισθη ὅτι ἐδύνατο νὰ ἐκτυπώσῃ πολλάκις τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφέντα. Ἐκτοτε ἐνησχολήθη σπουδαιότερον εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς νέας ταύτης μεθόδου.

Παρετήρησε δὲ ὅτι, διὰ νὰ ἐκτυπώσῃ τὰ ἐπὶ τῆς πλακὺς, δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ εἶναι αὐτὰ ὑψηλότερα τῆς ἐπιφανείας καὶ ὅτι αἱ χημικαὶ ἰδιότητες τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ λίπους, αἰτεῖς ἐμποδίζουσι τὴν ἀ-

νάμειν αὐτῶν, ἀρκοῦσι μόνον εἰς τὸ νὰ ἐγκολώνωσι τὴν ἐκτύπωσιν. Κατεσκεύασε λοιπὸν πιεστήριον, καὶ πρηταίμασεν ὅλον τὸ ἀπαιτούμενον ὕλικόν διὰ τὴν τύπωσιν.

Τὰ πρῶτα δοκίμιά του ἦσαν τετράδια μουσικῆς δημοσιευθέντα τὸ 1796 ἔτος. Ἐπεχείρηται ἀκολουθεῖν νὰ λιθογραφῇ τὰ σχέδια καὶ γράμματα, καὶ διὰ νὰ κατορίωσῃ νὰ χαραχθῶσι τὰ στοιχεῖα ἀνάπαλιν, μετεδίδοιεν εἰς πλάκα αὐτὰ ἀφρὸ τὰ ἐκτύπωνε πρῶτον εἰς χάρτην.

Ἀφρὸ ἐτελειοποίησε τὴν μεθόδον του ὁ ἐφευρετὴς ἐήτησε καὶ ἔλαβε τὸ 1799 δίπλωμα διὰ νὰ ἐκτακτήσῃ αὐτὴν· ἐλπίσας δὲ νὰ τὴν ἀναπτύξῃ ἐτι μᾶλλον, ἐγένετο συνεταῖρος πλουσίου τινὸς κεφαλαιούχου, τοῦ Κ. Ἀνδρέου Ὀρρεμβίχ, καὶ συνέστησε συγγενὸς λιθογραφικὰ καταστήματα ἐν τε Λονδίνῳ, καὶ Βιέννῃ καὶ Παρισίοις. Μετέπειτα αὐτοπροσώπως εἰς Λονδίνον μετὰ τινος ἀδελφοῦ τοῦ συνεταίρου του, ἔλαβε καὶ ἐκεῖ δίπλωμα ἐφευρετοῦ, καὶ προσεπάθησε νὰ καταστήτῃ τελειότεραν τὴν μεθόδον του. Ἀλλ' εἴτε διότι δὲν ἐνόηθη καλῶς ἡ μέθοδος του, εἴτε δι' ἐλλείψιν πλακῶν καταλλήλων, οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ τεχνῶνται, μετὰ τινος ἀτυχεῖς δοκιμῆς, κατέλιπον αὐτήν.

Τὸ 1805 ἔτος, διαλύσας τὴν εταιρείαν, μετέβη εἰς Βιένναν, καὶ ἠγωνίσθη νὰ εἰσάγῃ ἐκεῖ τὴν λιθογραφίαν δι' ἰδίον λογαριασμόν. Καὶ πρῶτον μὲν ζήτησε τὴν ἀδειαν νὰ ἐνδύσῃ καταστήματα λιθογραφικὰ, ἀπῆντησε μυστικῶς δυσκολίας, αὐτοῦ δὲ ἔλαθεν αὐτὴν, δὲν ἐπέτυχε, τοῦτο μὲν διότι ἦσαν ἀνεπιτήδαιοι οἱ ἐργάται τῆς Βιέννης, τοῦτο δὲ διότι ἐστειροῦτο καὶ χημικῶν καὶ προπαρασκευῶν. Ἐπανῆλθε λοιπὸν τὸ 1806 εἰς Μονάχον.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἡ νέα μέθοδος κατέστη γνωστοτέρα διὰ τὴν ἀνάγκην εἰς ἣν εὑρέθη ὁ καλὴν γητὴς τῆς λιθογραφίας μίστερος νὰ πάλλαπλασιάσῃ τὰ σχέδιά του χάριν τῶν μαθητῶν του. Ὁ καλὴν γητὴς αὐτὸς ἐνησχολήθη μόνος εἰς τὴν λιθογραφίαν, καὶ ἠγωνίσθη νὰ τὴν τελειοποιήσῃ. Τὸ παραδειγμα τοῦ καλλιτέχους τούτου ἐμμήνησαν πολλοὶ ἄλλοι, καὶ ἡ λιθογραφία διεδόθη ἐν τάχει καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν· πρὸ πάντων δὲ ἐν Μονάχῳ ἰδρύθησαν πολλὰ καταστήματα λιθογραφίας σχεδίων, γραφῆς, καὶ ἐκτυπώσεως δημοσίων ἐγγράφων. Τὸ 1819 συνεστήθη καὶ ἡ βασιλικὴ λιθογραφία, ἰδίον χρέος ἔχουσα τὴν ἐκτύπωσιν τῶν τελευταίων τούτων ἐγγράφων, καθὼς καὶ κτηματολογίου, καὶ γενικοῦ χάρτου τῆς Βαυαρίας, ὁ δὲ ἐφευρετὴς ὠνομάσθη διευθυντὴς τοῦ καταστήματος τούτου. Τότε ὁ Κ. Σενέφελδερ συνέγραψε τὴν ἱστορίαν τῆς ἐφευρετικῆς του προσόδου καὶ νέας τελειοποιήσεις.

Ἐντὶς ὀλίγον ἡ λιθογραφία διεδόθη καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην· οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ μάλιστα καὶ ἐν Γαλλίᾳ λιθογράφοι τοσούτον ἐπληθύνθησαν καὶ προώδυνσαν, ὥστε, εἴαν δὲν ὑπερέβησαν κατὰ τὴν τέχνην, τοὺς διδασκάλους αὐτῶν, τοῦλάχιστον ἀμειλλῶνται πρὸς αὐτοὺς.